

ת"פ 21851/03/16 - מדינת ישראל נגד י ב

בית משפט השלום בטבריה

ת"פ 21851-03-16 מדינת ישראל נ' ב(עציר)
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופט יריב נבון
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	י ב (עציר)

החלטה

כנגד הנאשם הוגש בתאריך 10.3.2016 כתב אישום המייחס לו עבירות שעניינן איומים; החזקת סכין שלא למטרה כשרה והיזק לרכוש במזיד.

לבית-משפט הוגשה בתאריך 17.3.2016 חוות-דעת פסיכיאטרית (להלן: "חוות הדעת"), לפיה הנאשם אינו כשיר לעמוד לדין ואף לא היה בר עונשין במועד ביצוען של העבירות.

בדין שהתקיים בתאריך 20.3.2016, לנוכח האמור בחוות הדעת, עתרה המאשימה להפסקת ההליכים בתיק וכן להורות על אשפוז הנאשם, כאמור בחוות הדעת, לתקופה מקסימלית של 5 שנים. הסנגור אינו חולק על ממצאי חוות הדעת, אלא אך על המשמעויות הנובעות ממנה. לדבריו, על אף עתירת המאשימה להפסקת ההליכים, הנאשם עומד על זכותו לבירור האשמה. לדבריו, אם, לאחר בירור האשמה, יקבע בית המשפט כי הנאשם ביצע את העבירות, הרי מתקיים הסייג הקבוע בסעיף 34 ח' לחוק העונשין ולכן על בית המשפט יהא לזכותו; אף אם הנאשם יודה במיוחס לו יחויב בית המשפט לזכותו.

דין

סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי קובע כדלקמן:

"170. (א) קבע בית המשפט, לפי סעיף 6 (א) לחוק לטיפול בחולי נפש, התשט"ו-1955, או לפי סעיף 19ב(1) לחוק הסעד (טיפול במפגרים), התשכ"ט-1969, שנאשם אינו מסוגל לעמוד בדין, יפסיק את ההליכים נגדו; אולם אם ביקש הסנגור לברר את אשמתו של הנאשם, יברר בית המשפט את האשמה, ורשאי הוא לעשות כן אף מיזמתו מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ב) מצא בית המשפט בתום בירור האשמה, כי לא הוכח שהנאשם ביצע את העבירה, או מצא שהנאשם אינו אשם - שלא מחמת היותו חולה נפש לאו-בר-עונשין - יזכה את הנאשם; לא מצא בית המשפט לזכות את הנאשם, יפסיק את ההליכים נגדו, ורשאי הוא להפסיקם גם לפני תום בירור האשמה."

בע"פ 9078/09 פלוני נ' מדינת ישראל (14.02.2012), קבע בית המשפט העליון כי בהיעדר כשירות של הנאשם לעמוד לדין, אין זה צודק או יעיל לנהל הליך פלילי נגדו, כשהוא לא מסוגל להבין את מהותו. במצב הדברים הרגיל, כאשר הנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין, המסלול הנכון שיש לנקוט בו הוא הפסקת ההליך לפי סעיף 170 לחסד"פ ומתן צו לפי סעיף 15(א) לחוק טיפול בחולי נפש.

כאשר מגיע בית-המשפט למסקנה, שנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין בשל היותו חולה נפש, וכי על-כן יש להפסיק את הדיון, אזי רשאי בית-המשפט להורות על אשפוזו של הנאשם על-פי הוראות סעיף 15 לחוק לטיפול בחולי נפש. האמור בסיפה של סעיף 170(א) לחוק סדר הדין הפלילי מהווה חריג לכלל זה, ולפיו רשאי סניגור לבקש לברר את אשמת הנאשם, אפילו אם קבע בית-המשפט שהנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין. מטרתה של הוראה זו היא לאפשר דיון משפטי, שבו עשוי להתברר שמא לא ביצע הנאשם כלל את מעשה העבירה, או שאיננו אשם בעבירה מסיבה אחרת כלשהי שלא מפאת היותו חולה נפש. במקרה כזה יש לזכות את הנאשם ולשחרר אותו מהסטיגמה הנובעת מהחשד הדבק בו עקב הגשת כתב-האישום נגדו. לא ניתן במקרה כזה אף להורות על אשפוזו על-פי הסעיף האמור שבחוק לטיפול בחולי נפש, אם כי ניתן כמובן להביא לאשפוזו בדרך אחרת, אם יש צורך בכך, באמצעות הפסיכיאטר המחוזי (ראה בעניין זה גם ע"פ 460/89 ועקנין נ' מדינת ישראל [1], בעמ' 791).

המסקנה העולה מכל האמור היא כי בנסיבות הרגילות אין לברר את אשמתו של נאשם שאינו כשיר לעמוד לדין, ובוודאי שאין לזכותו מחמת אי שפיות. אמת, כי אם הסנגור ביקש לברר את אשמת הנאשם, יעתר בית המשפט לבקשה זו, אך הדבר ייעשה על תנאי, כאשר בית המשפט אף רשאי להפסיק את בירור האשמה לפני שהליך הבירור הסתיים; אם מצא בית המשפט כי הנאשם אכן לא ביצע את המעשה או שאינו אשם (שלא מחמת אי שפיות) - עליו לברר את האשמה עד תומה, משמע, לזכות את הנאשם. עם זאת, אם מצא בית המשפט כי הנאשם ביצע את העבירות, הרי שבמקרה זה עליו להפסיק את ההליכים בעניינו.

לנוכח האמור, אני נעתר לבקשת הסנגור וקובע את התיק לשמיעת הראיות, למועד אשר ייקבע בדיון הקבוע ליום 27.3.16.

החלטה זו תועבר לצדדים.

ניתנה היום, י"ג אדר ב' תשע"ו, 23 מרץ 2016, בהעדר הצדדים.